

בש"פ 1089/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 1089/17

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 8.1.2017 במ"ת 37387-09-16 שניתנה על-ידי כבוד השופט א' פורת

תאריך הישיבה: י"ח בשבט התשע"ז (14.2.2017)

בשם העורר: עו"ד לימור לוי מלאך, עו"ד יונתן דדון

בשם המשיבה: עו"ד עדי שגב

החלטה

1. בפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטתו של בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 8.1.2017 (מ"ת 37387-09-16, השופט א' פורת). בית המשפט המחוזי הורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

עמוד 1

2. ביום 15.9.2016 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירה של רצח לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), ועבירות בנשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין.

3. על-פי האמור בכתב האישום, העורר הבחין בתמונה של גבר במכשיר הטלפון הנייד של אמו וחשד כי היא מנהלת קשר רומנטי מחוץ לנישואין עם גבר זר. בהמשך, העורר נטל את מכשיר הטלפון שלה ומצא בו סרטון שאישש את חשדו. העורר איים על אמו כי הוא מתכוון להרוג אותה, ובתגובה לאיומים אלה ביום 24.7.2016 היא עזבה את ביתה ב..... ונסעה לבית אחותה ב..... ביום 2016. הצטייד העורר באקדח, נסע ל..... ועצר את הרכב שנהג בו בסמוך לבית סבתו. העורר שאל את סבתו היכן אמו, וכשזו השיבה שאינה יודעת אמר כי אינו מאמין לה וחיפש אותה בכל חדרי הבית. לאחר שלא מצאה, עזב העורר את המקום ונסע לבית אחותה של אמו. העורר פתח את דלת הבית, הבחין באמו יושבת על כיסא, ירה לעברה באקדח מטווח קצר שש יריות לפחות ונמלט מהמקום. הירי גרם לאם לחבלות באברי גוף שונים, בהם הלב והריאות, והיא נפטרה כתוצאה מהירי.

4. עם הגשתו של כתב האישום נגד העורר הוגשה גם בקשה לעוצרו עד תום ההליכים נגדו.

5. בהחלטתו מיום 8.1.2017 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי קבע כי קיימות ראיות לכאורה כנגד העורר. בית המשפט המחוזי נדרש בהקשר זה לראיות ממקורות שונים, ובכלל זה לדבריה של האם, שאליהם התייחסו אחרים באמרות שמסרו, כי העורר איים עליה. בנוסף, בית המשפט המחוזי קבע כי העורר זוהה ביום האירוע על-ידי מספר אנשים ב....., לרבות סבתו. בהקשר זה קבע בית המשפט המחוזי כי אין לייחס משמעות לחזרתה של הסבתא מגרסתה בעניין זיהוי העורר, בהתחשב בכך שהייתה נתונה ללחצים מצד משפחתו של העורר לעשות כן. בנוסף, נקבע כי הרכב שתועד במצלמות במקומות שונים ב..... לפני ואחרי הרצח הוא בסבירות גבוהה הרכב שבו העורר נהג. כמו כן, בית המשפט המחוזי ציין כי הרכב שבו נהג העורר נמצא נטוש זמן קצר לאחר האירוע במרחק הליכה קצר מביתו, ולפי בדיקות מעבדה אף נמצאו בו שרידי ירי. כמו כן, נקבע כי לפי בדיקות המעבדה נמצאו שרידי ירי על ידיו ושערו של העורר. בנוסף, נקבע כי גרסתו של העורר לגבי מעשיו ביום האירוע נסתרה על-ידי אמרותיהם של אחרים, לרבות אביו של העורר ואשתו. בית המשפט המחוזי התבסס בהחלטתו גם על דברים שאמר אביו של העורר למדובב.

6. לבסוף, בית המשפט המחוזי קבע כי נשקפת מסוכנות גבוהה מהעורר וכי אין בחלופת מעצר כדי לאיין מסוכנות זו.

הערר

7. הערר שבפני מופנה נגד החלטתו של בית המשפט המחוזי ומכוון לשחרורו של העורר לחלופת מעצר.

8. העורר טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בקבעו כי קיימות ראיות לכאורה כנגדו בשים לב לקשיים העולים

מחומר הראיות. טענות באי-כוחו של העורר נדרשו לכל אחד ואחד מן הנדבכים הראייתיים שנזכרו בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

9. לטענת העורר, אין אף עדות ישירה הקושרת אותו לירי, ובפרט אף אחד לא זיהה אותו במישרין כיורה. אכן, לעורר היה מניע להמתתה של אמו, כך נטען, אך מניע דומה היה לבני משפחה אחרים, ובכך אין די.

10. לטענת העורר, שתי העדות שזיהו אותו כאדם שנכנס לביתה של הסבתא בסמוך לירי - הסבתא ופאדיה, כלתה של הסבתא המתגוררת בקומה השנייה של אותו בית, לא יכלו לזהותו, ומכל מקום יש לייחס לזיהוי שלהן משקל נמוך. בהקשר זה, נטען כי הסבתא סובלת מליקויי ראייה ושמיעה ואילו פאדיה היא בת משפחה רחוקה (אשתו השנייה של אחי האם), שהעורר וקרוביו כלל אינם נפגשים עמה. עוד הודגש כי הסבתא ציינה את הזקן השחור שגידל העורר בהתייחסותה לזיהוי, סימן שאינו ייחודי כלל.

11. לגבי המכונית שנקלטה במצלמות נטען כי מספר הרישוי שלה לא תועד, וכי מדובר ברכב שגרתי למדי. כמו כן, צוינו תקלות שנפלו בשעונים של המצלמות, באופן שאינו נותן תמונה ברורה לגבי הזמנים שבהם היה הרכב בכפר.

12. לגבי שרידי הירי נטען כי הבדיקות נעשו בשלב מאוחר - באופן שמטיל צל על התוצאות. סימני הירי בעורר עצמו נבדקו רק לאחר מספר שעות ולאחר שנגעו בו שוטרים. מכל מקום, נטען כי תוצאות הבדיקה אינן מובהקות דיין. בנוסף לכך, סימני הירי במכונית נבדקו רק לאחר שבוע ולאחר שנכחו בו שוטרים, באופן שפוגע אף הוא בתוקף התוצאות.

13. באשר לדברי האב למדובב נטען כי אין להם משמעות ראייתית בהתחשב בכך שהאב והעורר לא נפגשו כלל לאחר אירוע הירי, כך שדברי האב ממילא משקפים רק דברים שהיו בידיעת אחרים שאיתם דיבר. באופן יותר ספציפי, נטען כי בית המשפט המחוזי לא נתן דעתו לסתירות הרבות בגרסתו של האב וליתר הראיות הקושרות את האב עצמו לביצוע המעשים, וכן טוען כי הפרטים המוכמנים שבגרסת האב צריכים להפליל דווקא אותו ולא את העורר.

14. העורר הצביע על מחדלי חקירה נטענים אחרים, כדוגמת אי-הבדיקה של הטענה כי בשעה סמוכה למועד הרצח הלך לקנות סיגריות בחנות סמוכה (הנושא לא נבדק במועד, כך נטען, עם בעל החנות, וכעת עם חלוף הזמן אירוע זה אינו ניתן לשחזור).

15. מכל מקום, במישור האופרטיבי, העורר טוען כי היה ראוי לשקול חלופת מעצר בעניינו או למצער להורות על מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

16. בדיון שהתקיים בפני ביום 14.2.2017 טענה המדינה כי דין הערר להידחות. לטענת המדינה, קיימות ראיות לכאורה למכביר בעניינו של העורר, ובשים לב לעובדות כתב האישום המסוכנות המיוחסות לו ברורה. המדינה מציינת כי התיק הוא "נסיבתי" אך מדגישה כי מדובר במארג נסיבתי משמעותי ובעל משקל.

דיון והכרעה

17. לאחר שבחנתי את הדברים אני סבורה כי דין הערר להידחות. הגם שמצאתי טעם בחלק מן הטענות של העורר לגבי ראיות מסוימות - אני סבורה כי קיים בסיס ראייתי מספיק במתכונת הנדרשת בשלב הנוכחי, אף בלעדיו.

18. אכן, אין זיהוי ישיר של העורר כיורה, אך אני סבורה שיש משקל רב לזיהויו על-ידי הסבתא ועל-ידי פאדיה כמי שחיפש את האם, כפי שיפורט להלן.

19. גם אם חושיה של הסבתא אינם במלוא חודם, דומה שזיהויו של בן משפחה קרוב, נכדה, שאותו היא חזרה וראתה לאורך חייה פעמים רבות, יכול היה להיעשות על ידה גם כך. בחקירתה ציינה הסבתא במפורש את שמו של העורר כמי שנכנס אליה לדירה ביום האירוע (חקירתה של הסבתא מיום 14.8.2016, בעמ' 1 שורה 18), וכשנשאלה האם זיהתה את העורר השיבה: "כן בטח זיהיתי אותו, [העורר] הגדיל זקן כך" (חקירתה של הסבתא מיום 14.8.2016, בעמ' 3 שורה 3). התייחסותה של הסבתא ל"זקן" אינה מעידה על כך שהזיהוי היה לפי הזקן בלבד, אלא מובנת כהתייחסות לפרט מזהה מרכזי של העורר. בהמשך לכך, הסבתא גם ציינה כי העורר התנהג בצורה שונה ממה שנהג בדרך כלל כעדות למתח שבו היה שרוי: "לא שלום ולא... הוא לא כזה בדרך כלל, היה בא ומחבק אותי כך, ומה שלומך סבתא שלי? ואיך את?" (חקירתה של הסבתא מיום 14.8.2016, בעמ' 2 שורות 19-20).

20. כפי שקבע בית המשפט המחוזי, אף אני סבורה כי אין לייחס משקל לחזרה של הסבתא מגרסתה הראשונה בעניין זיהויו של העורר לנוכח הניסיון של בני משפחת העורר להשפיע עליה (ראו למשל המזכר שכתב המדובר ביום 9.8.2016 לאחר ששוחח עם אביו של העורר, בעמ' 2 שורות 30-34).

21. באשר לפאדיה, גם אם הקשר המשפחתי והחברתי של העורר עמה הוא דל, הרי שכשכנתה הקרובה של הסבתא וכבת משפחה, היכרותה עם תווי פניהם של בני המשפחה מתקבלת על הדעת. בשיחה שקיימה פאדיה עם חוקרי המשטרה בסמוך לאירוע ציינה כי היא עלתה לביתה ו"כשהסתובבתי במדרגות ראיתי את הבן שלה [העורר - ד' ב' א']", ואף ציינה שהעורר יצא מהרכב "כמו טיל" (תמלול הקלטת השיחה בין חוקר המשטרה לבין פאדיה מיום 26.7.2016, בעמ' 2; ראו גם חקירתה של פאדיה מיום 31.7.2016, בעמ' 1 שורות 6-11). כמו כן, פאדיה ציינה כי לאחר הירי היא ירדה לביתה של הסבתא, וזו אמרה לה "הכלב [העורר] ירה באמא שלו" (חקירתה של פאדיה מיום 3.8.2016, עמ' 11, שורה 22). פאדיה אף ציינה כי הסבתא אמרה לה שהעורר "הפך" את כל הבית אגב החיפוש שעשה בביתה (חקירתה של פאדיה מיום 3.8.2016, עמ' 11, שורות 37-38; ראו גם חקירתה של פאדיה מיום 31.7.2016, בעמ' 2 שורות 24-27). המסקנה כי פאדיה הייתה מסוגלת לזהות את העורר מקבלת משנה תוקף בשים לב לכך שהיא הדגישה כי היא ראתה את העורר מספר פעמים לא מבוטל: "הוא בא הרבה לחמותי יחד עם אימא שלו" (חקירתה במשטרה מיום 31.7.2016, בעמ' 2 שורות 31-32). אם כן, המסקנה היא כי קיימות ראיות לכאורה לכך שהעורר חיפש את אמו בבית סבתו בסמיכות של זמן ומקום לאירוע הירי באם.

22. לכך מצטרפות העובדות הנוגעות למכונת, שאינן עומדות כאמור לבדן, אלא מוסיפות על זיהויו של העורר כמפורט לעיל. כפי שצוין בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, בכפר נצפה רכב הדומה לרכב שהיה בבעלות המנוחה - הרכב שבו נהג העורר ביום האירוע. בית המשפט המחוזי תיאר את המאפיינים הייחודיים של הרכב וקבע כי הרכב שנצפה בכפר הוא ב"רמת סבירות גבוהה" הרכב של אמו של העורר. בנסיבות העניין, לא מצאתי לנכון לסטות מקביעה זו. לכך מצטרפת העובדה כי אין מחלוקת על כך שהרכב אשר נמצא נטוש בסביבה זמן קצר לאחר מכן, רכבה של המנוחה שבו נהג העורר באותו יום, נראה זהה במאפייניו החיצוניים (צבע ומודל) לרכב שנקלט בצילומים.

23. אכן, הראיות הנוגעות לסימני הירי הן בעייתיות במקרה זה. יש להתפלא ולהצטער על העיכוב בביצוע בדיקות המעבדה - וזאת באירוע שבמרכזו עומד רצח באמצעות ירי. הערתי על כך גם במהלך הדיון, ויש לקוות שהדברים ייפלו על אוזניים כרויות. משימות שקל לעמוד בהן בזמן אמת יכולות לשפוך אור משמעותי על תיק, ולחסוך התחבטות בראיות עקיפות (ראו והשוו: ע"פ 4384/93 מליקר נ' מדינת ישראל, פסקה 6ג (25.5.1994); ע"פ 5266/05 זלנצקי נ' מדינת ישראל, פסקה 40 (22.2.2007)).

24. אני גם מקבלת את הטענה, ודומה שאף המדינה אינה חולקת על כך, כי הראיות הנוגעות לשיחה עם המדובב אינן חלק מן התשתית הראייתית הישירה אלא חלק מן הרקע הנוגע למניע, המצטרפות לאיומים שהשמיע העורר כלפי אמו לפני האירוע.

25. מכל מקום, לאחר שהלכנו לאורכה של הדרך הארוכה וב"ניכוי" הקשיים שעליהם הצביע העורר, אני סבורה שעדיין נותרת תשתית ראייתית משמעותית - זו המבוססת על עדויותיהן של עדות הראייה ועל התייעוד של הרכב עצמו כמפורט לעיל - המובילה למסקנה לכאורית ברורה של סיכוי סביר להרשעה, על אף שהיא נשענת ברובה על ראיות נסיבתיות (ראו למשל: בש"פ 879/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (6.2.2017)).

26. עוד יש להוסיף כי לעורר קמה חזקת מסוכנות סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(1) לחוק המעצרים וכי היא לא נסתרה בפני, כך שקיימת עילת מעצר בעניינו.

27. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ז בשבט התשע"ז (23.2.2017).

שׁוֹפֵט